

RAKVERE VALLA Sõnumid

Peale selle jõudis ta veel uurida mesilaste katku, mammutite säilimist igikeltsas ja palju muud.

Loe lk 9

VI aastakäik RAKVERE VALLA AJALEHT

Märts 2023 • Nr 3 (63)

Palju õnne, EV 105

Vabariigi aastapäeva tähistamiseks igauks oma südames, kodus, kes osales tähtpäevale pühendatud sündmustel. Meie haridusasutustes on see pidupäev samuti au sees. Igal kohal oma nägu, igal paigal omad kombed. Peeti pidulikke aktuseid, sisukaid kõnesid, tunnustati tublisid tegijaid, mängiti läbi kätlemistseremooniaid ja lasti toidul hea maitsta.

Vallas heisati ühiselt sünnipäeva hommikul lipp Uhtna külaväljakul ning asetati lilled ja küünlad Rägavere mälestussamba juures.

Kõiki pidusid saatis rõõm, ausus ja armastus oma kodumaa vastu.

Rägavere mälestussamba juures. FOTO: JANEK SEIDELBERG

Lasjila EV 105

Lipu heiskamine Uhtnas. FOTO: SIIRI SAARMETS

Sõmeru kool aastapäeva tähistamas.

Kätlemistseremoonia Uhtna koolis.

Pidulikud hetked Veltsis.

FOTOD: KOOLIDE FOTOKOGUD

Suusasari kujunes edukaks

8. veebruaril toimus Sõmeru terviserajal Lääne-Virumaa rattabaasi suusasarja IV etapp. Kokku osales etapil 206 eri vanuses suusatajat. Suusasarja põhieesmärgiks pole mitte võistlus ja tulemus, vaid suusasõidu emotsioon ja erilmeliste suusaradade nautimine. Lääne-Virumaa suusasari on 2022. aastal MTÜ Spordisarjad ja Lääne-Virumaa omavalitsuste poolt korraldatav 8-etapiline suusasari, mis toimuvad maakonna erinevatel valgustatud terviseradadel. Märtsikuus oodatakse suusahuvilisi Tamsalu ja Pariisi ter-

FOTO: AIN LIIVA

viseradadele. Lääne-Virumaa suusasari pälvis veebruaris Virumaa Teataja ja Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu

(VIROL) korraldatud konkursile „Aasta tegu“ ühisteo kategoorias auväärse kolmanda koha.

FOTO: ANNIKI INNO

Tule, tutvu ja räägi kaasa!

Haljala ja Kukruse vahele planeeritakse uut maanteedlõiku.

Valminud on lähteseisukohad, mis panevad paika, mida ja kuidas tegema hakatakse.

20. aprill kell 17.30 Sõmeru keskusehoones ja Microsoft Teamsis keskkonnas Haljala ja Kukruse uue maanteedlõigu avalik arutelu

Avalikud arutelud ja registreerimine: <https://haljalakukruse.ee/kohtumiste-ajakava>

Kohaliku omaalgatuse programmi kevadvoor on avatud

Alates 1. jaanuarist on avatud kohaliku omaalgatuse programmi kevadvoor: KOP-i 2023. aasta esimese voo taotluste esitamine toimub e-toetuse keskkonnas **01.03 kuni 03.04 kell 16.30.**

Üleriigilised infopäevad toimuvad Zoomis **07.03, 08.03, 13.03** (vene keeles) ja **14.03.**

Meetmed:

• „Kogukonna areng“ panustab kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse;

• „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine“, panustab kogukonnale vajalike ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamise ja arendamise ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakku-misse.

Toetust saavad taotleda mittetulundusühingud, milles ei osale liikmena kohaliku omavalitsuse üksus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole ning sihtasutused, mis ei ole asutatud kohaliku omavalitsuse üksuse ega riigi osalusel ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole.

Uuri lähemalt Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu lehelt www.virol.ee!

VALLAVANEMA VEERG

Meie valla moto on: Rakvere vald täis vabadust ja võimalusi. Need ei ole lihtsalt sõnad. Me peaksime küsima, kas meil on olnud piisavalt vabadust ja võimalusi valla arendamiseks vajalikke tegevusi ellu viia. Vaadates tagasi viimase viie aasta tegevustele võin täna julget vastata, et jah.

Meil on renoveeritud ja osaliselt täna veel renoveerimisel ühe küla vee- ja kanalisatsioonisüsteemid. Teistes on need tööd lõpetatud. Vallale kuuluvad hooned on renoveeritud ja heas korras. 42 km valla kruusateid on tehtud tolmuwabaks. Ehitatud ja ehitamisel kergliiklusteed. Loodud on head võimalused sportimiseks, liikumiseks ja vaimse tervise riskide maandamiseks. Seda kõike oleme saavutanud ühise meeskonna ja koostöö tulemusena. Me toetame ja aitame üksteist ka rasketel aegadel. Täna südamest oma meeskonda, volikogu, kogukondi, ettevõtteid, meie inimesi, häid naabreid ja koostööpartnereid selle panuse eest. Koostöös oleme leidnud vabadust ja võimalusi seda kõike teoks teha.

Palju meil on täna vabadust ja võimalusi edasi liikumiseks? Tuleb tunnustada, et selle aasta eelarvet kokku panna ei olnud lihtne. Kõrged energiahinnad ja õpetajate palgatõus on teinud valla eelarve oluliselt pingelisemaks kui eelnevatel aastatel. Olen nõus, et õpetajad peavadki väärilist tasu saama, aga ei ole nõus keskvalitsuse poliitikaga, kus maakoole võrdsustatakse Tallinna kesklinna koolidega. See on tekitanud ebavõrdse olukorra, kus väikekoolidega omavalitsustel tuleb pea pool õpetajate palgarahast oma eelarvest leida. Suuremate koolide õpetajate palgaraha tuleb aga 100% keskvalitsuselt. 64% kogu valla eelarvest läheb hariduskuludesse ja 72% palgakuluku. Teiseks on antud olukord tekitanud väga suure ebavõrdse õpetajate, abiõpetajate ja teiste haridusvaldkonnas töötavate inimeste palkade vahel.

Aga vald peab vastutama ka teiste seadustest tulenevate teenuste osutamise eest: sotsiaalkaitse, lastekaitse, noorsootöö, kultuur, sport, majandus, haljastus, jäätmeäritlus, teed ja tänavad. Kui me nii edasi jätkame, ei suuda me varsti enam kõiki seadustest tulenevaid teenuseid osutada. Tuleb teha muutusi eelkõige koolivõrgu ülalpidamise osas. Siin on ainult kaks võimalust: kas me suudame suurendada laste arvu valla koolides nii, et riik katab kogu õpetajate palga, või on keskvalitsusel soov hakata soodustama maakoolide allesjäämist täiendava lisarahastusega.

Tänaseks lükkasime koolide sulgemise otsuse edasi. Moodustasime kogukondade juurde töögrupid, kes soovivad oma tegevustega kaasa aidata koolide püsimisele. Kui me eelpoolmainitud muutusi ei suuda teha, siis koolide sulgemisest me ei pääse. Nii kahju kui see ka ei ole.

Lääne-Viru Omavalitsuste Liit kutsub tunnustama parimaid haridustöötajaid ja hariduse toetajaid

VIROL kutsub üles esitama kandidaate üleriigilise tunnustussüsteemi „Eestimaa õpib ja tänab“ konkursile. Laureaadid valitakse 13 üleriigilises ja 3 maakondlikus kategoorias.

Kandidaate üleriigiliselt tunnustatud kategooriate auhindadele saab esitada 27. märtsini haridus- ja teadusministeeriumi veebilehel aadressil <https://hm.ee/gala#kandidaatide-esitamine>, kust leiab ka tunnustamisstatuudid.

Üleriigiliselt tunnustatud kategooriad on:

- Aasta lasteaiaõpetaja,
- Aasta klassiõpetaja,
- Aasta klassijuhataja,
- Aasta põhikooli aineõpetaja,
- Aasta gümnaasiumiõpetaja,
- Aasta kutseõpetaja,
- Aasta huvihariduse õpetaja,
- Aasta õppejõud,
- Aasta tugispetsialist,
- Aasta õppeasutuse juht,
- Aasta haridustegu,
- Aasta hariduse sõber,
- Elutööpreemia.

Kandidaate maakondlikele täiendavatele kategooriatele saab esitada samuti 27. märtsini ning seda saab teha aadressil: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScW0qnnDKhY60GQ0W_sCyMMPA2pYmNXT1lJyWYNdLcJkEWBpw/viewform

Lisainfo:
VIROL tegevjuht Sven Hõbemägi,
e-post: sven.hobemagi@virol.ee, virol.ee
tel 5300 5652

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus Kooli 2,
SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevallasonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autorikaitse seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Maakond ja riik märkas

Tunnustatud koolitoidu tiitli pälvinud tiitli Uhtna põhikooli kokad Piret Laurimäe, Helina Saaremäe ja koolidirektor Egle Neuhaus koos Sven Hõbemägi ja Sirli Kapperiga VIROList.

Sõmeru põhikooli tunnustuse saanud kokad Ave Holm, Ruti Kormik, Marje Schmidt ja kooli-direktor Virge Ong koos Sven Hõbemägi ja Sirli Kapperiga VIROList.

FOTOD: AIN LIIVA

1. veebruaril tunnustati Kadrina huvikeskuses Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu poolt maakonna 2022. aasta terviseedendajaid ning kolme silmapaistvat Lääne-Viru maakonna kooli, kes osalesid koolitoidu pilootprojekti „Toitlustuse parendamine koolides“.

Aasta terviseedendajate konkursil tunnustatakse inimesi, kes on oma tööalase või ühiskondliku tegevusega olnud eeskujuks, silmapaistvalt panustanud maakonnas inimeste tervise parendamisse ja väärtustamisse ning edendanud valdkonda paikkonna ta-

sandil. Aasta terviseedendajate tiitlit antakse maakonnas välja alates 2012. aastast.

Meie vald sai ka oma tublide tegijate üle uhkust tunda.

Lääne-Virumaa aasta terviseedendaja 2022 tiitli pälvis **Margit Lichtfeldt**.

Margit tegeleb nii oma kogukonnas kui ka Lääne-Viru maakonnas aktiivselt tervise edendamisega. Koolisotsiaalpedagoogina töötades on ta enda südameasjaks võtnud toetada ja olemas olla kõikidele Uhtna kooli õpilastele, nende vanematele ja õpetajatele.

Uhtnas veab ta juba aastaid MTÜ Uus Uhtna tegevust, mille eesmärgiks on nii füüsilise kui ka vaimse tervise edendamine. Enda füüsilise aktiivsusega näitab ta head eeskujut nii noortele kui ka eakatele kogukonna liikmetele. Lisaks oma kogukonna eest seismisele leiab ta aega teha vabatahtlikku tööd ka Punase risti organisatsioon.

Tunnustati kolme silmapaistvat Lääne-Viru maakonna kooli, kes osalesid koolitoidu pilootprojekti „Toitlustuse parendamine koolides“

Pilootprojekt toimus 2022. aasta maakondliku terviseedenduse tegevuskava raames ning projektis osalesid Kunda, Uhtna ja Sõmeru koolid. Koolitoidu pilootprojekti raames moodustasid koolid tuumikmeeskonnad ning toimus koolide eneseanalüüsi periood, kus analüüsiti meeskondadega koolitoidustuse valdkonda süvitsi. Oktoobris külastas kooli 5-liikmeline projekti juht- rühm, kellele tutvustati kooli kööki, toitlustusvaldkonda laiemalt ning menüüsid.

VIROL

Sotsiaalministeerium tunnustas tegusamaid terviseedendajaid

Tervise- ja tööminister Peep Peterson ja terviseala asekanstler dr Heidi Alasepp tunnustasid 20. veebruaril Maarjamäe lossis toimunud pidulikult vastuvõtul viimaste aastate tegusamaid terviseedendajaid igast Eesti maakonnast. Riikliku tunnustamisega tõsteti esile rahvatervise valdkonda arendanud ja tervise edendamisse panustanud inimesi.

„Üle mitme aasta saame tänada inimesi, kes on pühendunud meile inimeste tervise edendamisele. Seda tööd ei mõõdata eelmisel ööpäeval päästetud eludes nagu seda saab teha haiglas. Edendamise töö tulemus on hoiakud ja käitumisharjumused, mis hoiavad inimest ennast ja mida inimene annab edasi ka oma pereliikmetele. Tervise edendus ei ole retsepti kirjutamine, vaid mitmekesine ja järjepidev töö,“ ütles tervise- ja tööminister Peep Peterson. „Sel aastal on maakondadest tunnustuseks esitatute seas rõõm näha kogu edenduse tööeripalgelisust – lastega tegelejatest eakate eestvedajateni, vabatahtlikke kogu-

konnaaktiviste ja kohalike omavalitsuste ametnikke, politseinikke ja tervishoiutöötajaid. Tegeletakse nii vaimu kui keha tervena hoidmisega.“

„Tervis on meie kõige kallim vara. Oleme suured ise selle vara hoidjad ja peame sellesse tõsiselt suhtuma igapäevaselt alates meie elustiilist kuni tervisekontrollides käimiseni välja. Meie eriline tänu on aga inimestele ja organisatsioonidele, kes lisaks enda tervisele ja heaolule on valmis pühendama oma aega ja teadmisi ka kogukonna ja kaasteeliste tervise edendamise ja elukeskkonna parandamise,“ ütles sotsiaalministeeriumi terviseala asekanstler dr Heidi Alasepp.

„Tervislik elu on valik. Aitäh kõigile, kes on selle valiku teinud, sest seeläbi loome me koos hoolivama ja tugevama Eesti.“

Sotsiaalministeeriumi tunnustuse pälvisid **Siiri Kohver** – Rakvere vallavalitsuse spordi- ja terviseedenduse spetsialist ja **Margit Lichtfeldt** – Uhtna kooli sotsiaalpedagoog, MTÜ Uus Uhtna eestvedaja.

Margit Lichtfeldt ja minister Peep Peterson. FOTOD: RENE SUURKAEV

Siiri Kohver tervise- ja tööministrilt õnnitlust vastu võtmas.

RAAMATU-UUDISED

Jaana Ant

Lepna raamatukogust soovitab

Hunter, Cara, pseud.
„Nad ei leia sind iial“

Sarjast Inspektor Fawley juhtumid 1. raamat

Kui kaheksa-aastane Daisy Mason oma pere Oxfordi kodust kostüümipeo ajal kaob, teab detektiiv-inspektor Adam Fawley, et üheksal korral kümnest on kurjategijaks keegi, keda laps tundis. Ja Daisy perekond on kahtlemata kummaline – tema ema kinnisideeks on enda välimus ja kõige tähtsam, teiste arvamus, isa aga on ülekuulamisest kalk ja kaitsepositsioonil. Ja siis veel Daisy väike vend, kes on endassetõmbunud ja kinnine.

Inspektor Fawley jaoks algab võidujooks ajaga, tüdruk oleks otsekui õhku haihtunud – keegi ei näinud midagi, keegi ei tea midagi. Kuid kõigil on oma arvamus ja tundub, et kõigil on saladus, mida varjata.

Miski pole selles uurimises nii nagu esmapilgul paistab, kuid tagasivaadete kaudu saame järk-järgult ülevaate sellest väga keerulisest perekonnast ja sellest, mis Daisy kadumiseni viis, kuigi see, mis temaga tegelikult juhtus, selgub alles raamatu lõpus.

See raamat on igas mõttes lehekeeraja, kirjutus on terav, süžee kaasahaarav ja tegelased (kuigi mitte alati meeldivad) täiesti usutavad. Ma pole kunagi nii palju kordi oma meelt muutnud seoses sellega, kes oli vägivallatseja.

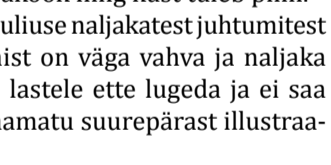
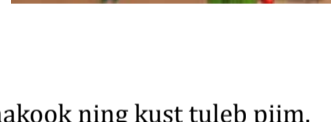
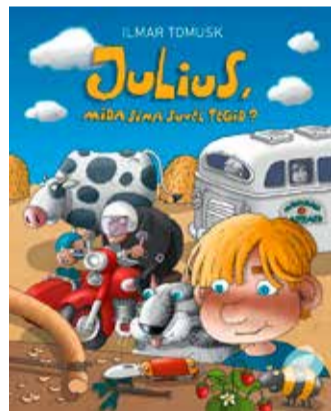
„Nad ei leia sind iial“ on esimene raamat inspektor Fawley juhtumite sarjas. Sarjast on eesti keeles ilmunud 6 raamatut.

Ilmar Tomusk „Julius, mida sina suvel tegid?“

Ilmar Tomuski lasteraamatuid on alati tore lugeda. Ja jällegi on ilmunud uus tore raamat, mis räägib loo kuueaastasest Juliusest, kes veedab esimest korda elus oma suvevaheaja maal, vanaema ja vanaisa juures. Kui suvi läbi saab ja kõik lapsed jälle Mänikäbi lasteaias kohtuvad, saavad lapsed rääkida, mida nad suvel tegid. Kuigi Juliusele ei meeldi väga rääkida, tuli tal siiski meelde, mida ta suvel tegi, ning ta hakkas jutustama sellest, kuidas ta tutvus mesilasega, sai teada, mis on lehmakook ning kust tuleb piim.

Nendest ja paljudest teistest Juliuse naljakatest juhtumitest saad lugeda raamatust. Tegemist on väga vahva ja naljaka raamatuga, mida õhtutundidel lastele ette lugeda ja ei saa siinkohal ka mainimata jätta raamatu suurepärase illustreerit Hiljar Metsa.

Head lugemist!

Sõmerul tutvustatakse fosforiidi teadusuuringute tulemusi

Kunda Nordic Tsement, CC BY-SA 4.0, Wikimedia

30. märtsil tutvustatakse Sõmeru keskusehoones fosforiidi ja kaasnevate ressursside teadusuuringute tulemusi. Kogu päeva kestva infopäeva jooksul tutvustavad Tartu ülikooli ja TalTechi teadlased ResTA programmi raames tehtud teadustööde tulemusi. Eesti Geoloogiateenistuse eksperdid räägivad fosforiidi ja kaasnevate ressursside üldgeoloogilisest uurin- gust, perspektiivade määratlemisest ja edasistest uuringuplaanidest. Päeva lõpetab paneeldiskussioon, kus osalevad nii ülikoolide teadlased, geoloogiateenistuse eksperdid kui ka kohalikud juhid.

Eesti Teadusagentuuri poolt juhitava ressursside väärhindamise prog-

rammi ResTA avaseminar oli Rakveres 2. oktoobril 2020. Laiemalt toetab programm ettevõtlike vajadusest lähtuvat teadus- ja arendustegevust puidu, toidu ja maapõue- ressursside väärhindamisel, et soodustada neis valdkondades teadusrühmade võimekuse tõusu, valdkondlike spetsialistide pealekasvu ning arenduskoostööde ettevõtete ja teadusasutuste vahel.

Infopäev on huvilistele tasuta, küll on vajalik eelregistreerimine. Täpsema kavaga saab tutvuda Eesti Geoloogiateenistuse kodulehel, samas saab ka seminaril osalemiseks registreerida: <https://egt.ee/form/2023-03-30>

INFOPÄEV

Eesti maapõueressurssidega seotud teadusuuringud ResTA programmi raames

30. märts 2023

Sõmeru keskusehoones

Ajakava

9.30-10.00	Registreerimine ja hommikukohv
10.00-10.10	Avatervitus Eesti Geoloogiateenistuse direktor Sirli Sipp Kulli , Rakvere valla volikogu esimees Peep Vassiljev
10.10-10.25	Üldtutvustus ResTA programmi osas, tulevikuplaanid Eesti Teadusagentuuri ressursside väärhindamise programmi juht Indrek Tulp
10.25-10.45	„Potentsiaalselt kasulikud komponendid ja maagistumise genees Eelkambriumi kivimite polümetalse maagistumise ilmingutes“ Tartu Ülikooli ökoloogia ja maateaduste instituudi geoloogia juhtivteadur Leho Ainsaar
10.45-11.15	„Vanaadiumi levik ja esinemisvormid graptoliit argilliidis ning eraldamise tehnoloogiad“ TalTech maavarade- ja rakendusgeoloogia osakonna juhataja Rutt Hints
11.15-11.45	„Haruldaste muldmetallide sisaldused ja jaotumine Eesti karbifosforiidis: kontrollivad mehhanismid ja eraldamisvõimalused“ Tartu Ülikooli geoloogia ja mineraloogia professor Kalle Kirsimäe
11.45-12.15	„Eesti karbifosforiidi kvaliteet ja omadused potentsiaalselt fosfori ning haruldaste muldmetallide toormena ja selle kompleksed ümbertöötlemise tehnoloogiad“ TalTech materjali- ja keskkonnatehnoloogia instituudi füüsikalise keemia professor Andres Trikkel
12.15-13.00	Organiseeritud lõuna
13.00 - 13.30	Fosforiidi ja kaasnevate ressursside üldgeoloogilise uuringu tutvustus EGT vanemgeoloog Johannes Vind
13.30 - 14.00	Fosforiidi perspektiivsete uuringulade määratlemine ja edasised uuringud EGT projektjuht Lauri Joosu
14.00 - 14.15	Riigi visioon Eesti maapõue uurimisel MKM maavarade osakonna juhataja Ene Jürjens
14.15 - 14.45	Kohvipaus
14.45 - 16.15	Paneelarutelu
16.15 - 16.30	Lõppõnäd

Seltsilised leevendavad suhtlemisvajadust ja üksildust

Vabatahtlike seltsiliste liikumine võttis hoo sisse poolteist aastat tagasi. Täna näitab praktika, et seltsilisi on väga vaja. Kasu on kahepoolne, sest seltsilised kinnitavad, et tegevus toob rõõmu ja eduelamusi, avardab maailmapilti ja pakub elukogemustest tulvil suhtlemist vanemaalastega.

Kuuluvuse ja ühiskonnale vajalikkuse tunne on olulised inimomadused. Eakatel, kelle jaoks on kodust väljumine muutunud keeruliseks, võib jääda suhtlemisest vajaka ning hinge poeb üksilduse tunne.

Vabatahtlikud seltsilised on tänaseks paljude vanemaalaste või erivajadustega inimeste elukvaliteeti parandanud. Seltsiliste tegevus põhineb vabal tahtel ja sellega ei kaasne kohustus.

„Seltsiline on minu jaoks kui taeva kingitus! Koos käime jalutamas, poes, apteegis, kohvikus. Ja nii tore on lihtsalt juttu rääkida, arutada maailma asjade üle, rääkida oma noorusajast,“ kirjeldab 83-aastane Leida, mida kõike ta koos seltsilisega ette on võtnud. Oluline ongi toonitada, et vabatahtlike liikumise põhieesmärk on koostegemine.

Maal elamise päeval Rakvere vallas on koos linnaapea Triin Varekuga on pildile tulnud poliitik Jüri Ratas, seltsiliste koordinaator Katrin Nõlvak, valla ennetustöö spetsialist Eneli Baumann ning vallavanem Maido Nõlvak. FOTO: ERAKOGUST

Seltsiline ei tee kellegi eest koduseid töid ja toimetusi ära, vaid on vajadusel abiks ja toeks nende tegemisel. Samuti ei asenda seltsilised omavalitsuste koduteenuse pakkujaid, kes käivad konkreetseid lepingupõhiseid majapidamistöid tegemas.

Seltsilised leevendavad peamiselt suhtlemisvajadust ja üksildustunnet. Üksildusetunne võib oluliselt mõjutada meeleolu ja koos sellega tervislikku seisukorda.

Vahel võib eakas või erivajadusega inimene olla ümbritsetud sõpradest, pereliikmetest, hoolekandetasutuse headest ja hoolivatest töötajatest, aga sel-

lele vaatamata vajada veel enam suhtlemist.

Vabatahtlike seltsiliste tegevused ongi suunatud vanemaalastele ja täisealiste erivajadustega inimestele. Samuti külastavad seltsilised eakate hooldekodusid, kus viiakse läbi ühis-tegevusi või käiakse voodis lamajatega vestlemas.

Loomulikult leidub abivalmis inimesi, kes juba ammu mõnele memmele-taadile oma kogukonnas abi ja seltsi pakuvad. Seltsilisteks registreerunud vabatahtlikud kutsuvad

neid oma seltskonnaga liituma, sest on moodustunud omamoodi sõprade ring, kuhu oodatakse järjest uusi sarnase maailmavaatega sõpru.

Vabatahtlike seltsiliste liikumine on üle-eestiline, toimuvad huvitavad kohtumised, koolitused ning alati saab tuge oma koordinaatorilt, kes oskab vajadusel nõu ja tuge pakkuda.

Lääne-Virumaal on 2023. aasta veebruari seisuga registreeritud kakskümmend kaks vabatahtlikku seltsilist, kes toetavad seitsekümmet seltsi vajajat kolmes koostööaldis omavalitsuses ja mitmes maakonna eakate hooldekodus.

Kui tekkis huvi hakata seltsiliseks või oled vanemaaline, kes tunneb ennast üksikuna, saab vabatahtlike seltsiliste tegevuse kohta lähemalt uurida kodulehelt www.seltsilised.ee.

Julgelt võib pöörduda maakonna koordinaatori Katrin Nõlvaku (nolvak.katrin@gmail.com, tel 5650 5806) või vabatahtliku seltsilise Piret Saul-Gorodilovi (piretsg@gmail.com, tel 5660 3655) poole.

PIRET SAUL-GORODILOV

Nõuandetund

HÄKKAME KÜLVAMA

13. märtsil kell 17
Sõmeru raamatukogus

- Nõuandeid jagab aiandusspetsialist Maia Simkin
- Kohapeal on müügis lai valik aiaviljade ja lillede seemneid.

KÕIK HUUVILISED ON OODATUD

Sotsiaaltoetused ja -teenused Rakvere vallas

Sotsiaaltoetuste taotlemine

Rakvere valla elanikul on õigus taotleda riiklikke ja vallaeelarvest makstavaid sotsiaaltoetusi. Valla eelarvest makstavate toetuste eraldamist reguleerib määrus „Rakvere valla sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord”.

Sotsiaalhoolekandeline abi saamiseks esitab isik või tema esindaja vallavalitsusele vormikohase avalduse ja vajadusel täiendavad dokumendid, mis on vajalikud abi saamise õiguse väljaselgitamiseks.

Riiklikud toetused

● **Toimetulekutoetus** on riigi abi puudusekannatajatele, mida maksab kohalik omavalitsus, seda makstakse isikule (perekonnale), kelle tulud peale eluasemekulude eest tasumist normpinna ja vastavalt kehtestatud eluasemekulude piirmäärade ulatuses jäävad alla Vabariigi Valitsuse kehtestatud toimetulekupiiiri. Alates 1. juunist 2022. aastast on toimetulekupiiir üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele 200 eurot kuus ning 160 eurot pere teisele ja igale järgmisele liikmele. Perekonna iga alaealise liikme toimetulekupiiir on 240 eurot kuus. Toimetulekutoetuse saajal, kelle kõik perekonnaliikmed on alaealised, on õigus saada koos toimetulekutoetusega täiendavat sotsiaaltoetust 15 eurot.

Toimetulekupiiiri arvutatakse valemi järgi: toimetulekutoetus = toimetulekupiiir + eluruumi alalised kulud-sissetulekud.

Toimetulekutoetuse arvestamise aluseks on üksi elava inimese või perekonna kõigi liikmete eelmise kuu netosissetulek, jooksval kuul tasumisele kuuluvad eluasemekulud ning toimetulekupiiir. Toetuse arvestamine toimub vastavalt sotsiaalhoolekandeseadusele.

Abivajadusest mittesõltuvad sotsiaaltoetused

● **Lapse sünnitoetus** on ühekordne pere sissetulekust sõltumatu toetus, mida on õigus taotleda lapse seaduslikul esindajal, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on vähemalt üks kuu enne lapse sündi olnud Rakvere vald ning tingimusel, et lapse elukohaks registreeritakse samuti Rakvere vald. Toetus makstakse ühele vanemale pärast lapse sünni registreerimist. Isikul on õigus esitada taotlus toetuse saamiseks kolme kuu jooksul pärast lapse sündi. Mitmikute sünni korral makstakse toetust iga lapse eest. Sünnitoetuse suurus 2023. aastal on 400 eurot. Toetuse saamiseks esitab lapsevanem taotluse. Võimalik on valida elektroonilise või paberil taotlusvormi vahel.

● **Matuse toetus** on ühekordne toetus, mida makstakse Rakvere valla eelarvest isikule, kes korraldab matused. Matuse toetust on õigus taotleda juhul, kui surnud isiku viimane rahvastikuregistri järgne elukoht oli Rakvere vallas. Matuse toetuse suurus 2023. aastal on 300 eurot. Toetuse saamiseks esitab matuse korraldaja taotluse. Võimalik on valida elektroonilise või paberil taotlusvormi vahel.

● **Ranitsatoetus** on ühekordne toetus, mida makstakse esmakordselt kooli (1. klassi) mineva lapse vanemale, eestkostjale või hooldajale avalduse alusel. Toetuse maksimine ei ole perekonna sissetulekute suurusest. Ranitsatoetuse suurus 2023. aastal on 150 eurot. Toetuse saamiseks esitab lapsevanem taotluse. Võimalik on valida elektroonilise või paberil taotlusvormi vahel.

● **Gümnaasiumitoetust** makstakse Rakvere valla eelarvest üldhariduskooli 10., 11. ja 12. klassi õpilasele õpingutega seotud kulutuste katmiseks. Õppimist tõendab kanne Eesti Hariduse Infosüsteemis, seda eraldi tõendama ei pea. Toetuse saamine ei ole pere sissetuleku suurusest, seda on õigus taotleda kõigil gümnaasiumiastme õpilastel, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on Rakvere vallas. Toetust makstakse kaks korda õppeaasta jooksul, septembris ja jaanuaris. Toetuse ühekordne määr on 65 eurot, õppeaasta kokku on võimalik toetust saada 130 eurot. Kutseõppeasutuste õpilastele toetust ei maksta. Toetuse saamiseks täidab lapsevanem või täisealine õpilane taotluse. Võimalik on valida elektroonilise või paberil taotlusvormi vahel.

● **Lasteaia toidusoodustuseks** kehtib kord, kus toitlustamise eest tasub vanem vastavalt lapse toidupäevade arvule lapse lasteasutuses kohal viibitud aja eest 50% ulatuses. Puudega lapse vanem vabastatakse soovi korral toiduraha maksimisest täies ulatuses. Selleks saadab vanem vallavalitsuse e-postile: vallavalitsus@rakverevald.ee vabas vormis avalduse.

● **Ühekordse toetuse suurus** määratakse vallavalitsuse poolt kaalutusotsusega sotsiaaltööstesialisti ettepanekul: isiku põhjendatud avalduse alusel, õnnetusjuhtumi või mõne muu asjaolu tagajärjel põhjustatud toimetulekuraskuste ületamiseks; erandkorras toimetulekuprobleemide leevendamiseks. Toetuste taotlemiseks palume pöörduda sotsiaaltööstesialisti Mirje Reinumäe poole.

● **Hooldajatoetust** makstakse raske ja sügava puudega täisealise isiku hooldajale, kui hooldaja ja hooldatava elukohad on rahvastikuregistri andmetel registreeritud Rakvere valda. Hooldajatoetust ei maksta isikule, kellele on määratud raske või sügav puue. Seadusjärgsele ülalpidajale võib hooldajatoetuse määrata vallavalitsus erandkorras.

Sügava puudega isiku hooldamise eest makstakse toetust 50 eurot kuus ja raske puudega isiku hooldamise eest makstakse toetust 40 eurot kuus. Ühele hooldajale makstakse toetust kuni kahe isiku hooldamise eest.

Hooldajatoetuse maksimine lõpetatakse maksimise lõpetamist tingivate asjaolude tekkimise kuule järgnevast kuust ning järgnevatel juhtudel: hooldaja loobub hooldamisest; hooldatava paigutamisel hoolekandeseadusse; hooldatava elama asumisel teise omavalitsusse; hooldatava surma korral.

● **Hooldajatoetus puudega lapse vanemale.** Toetust makstakse puudega lapse ühele vanemale või eestkostjale, kes ei saa käia tööl puudega lapse hooldamise tõttu ning kui puudega lapse hooldust ei ole võimalik tagada teiste sotsiaalteenustega. Puudega lapse hooldaja toetuse suurus on 50 eurot kuus. Puudega lapse hooldajatoetuse maksimine lõpetatakse maksimise lõpetamist tingivate asjaolude tekkimise kuule järgnevast kuust ning järgnevatel juhtudel: hooldusvajadus on lõppenud; hooldajatoetuse saaja asub tööle või lahkub teise omavalitsusse; hooldatava surma korral.

Abivajadusest sõltuvad sotsiaaltoetused

Toetuse saajateks vähekindlustatud isikud või pered. Toetust on õigus taotleda üksinda elaval isikul, kelle kuusissetulek on alla 580 euro ja kahe või enama liikmega perel, kelle sissetulek iga pereliikme kohta kuus on alla poole kehtivast miinimumpalgast.

● **Küttetoetust** makstakse eluruumi küttekulude hüvitamiseks kuni 250 eurot aastas.

● **Tervisetootust** makstakse transpordi, retseptiravimite ja abivahendite kulude hüvitamiseks:

- 1) hüvitatakse retseptiravimeid kaks korda aastas, ühe toetuse suurus kuni 50 eurot;
- 2) hüvitatakse prilliklaaside maksumus üks kord aastas, toetuse suurus kuni 80 eurot;
- 3) hüvitatakse puudega isikule abivahendi rentimine või ostmine üks kord aastas, toetuse suurus kuni 100 eurot;
- 4) hüvitatakse ratastooli soetamisel puudega isikule tema omaosaluse maksumus summas kuni 400 eurot;
- 5) hüvitatakse puudega isikule arsti juurde või ravile sõitmise transpordikulu üks kord aastas kuni 50 eurot.

● **Kooli- ja lasteaia toetust** makstakse õppetöös osalemise kulude hüvitamiseks: 1) toetus lapse lasteaia toidu maksumusele 100% ulatuses; 2) toetus gümnaasiumis või ametikoolis õppiva õpilase õpilaskodu kohamaksukuludele 100% ulatuses; 3) toetus üldhariduskoolide stantsionaarses õppes õppivate õpilaste kooliga seotud kuludele (koolitarbed, riided, jalatsid, huvikoolis osalemine, klassiekskursioon) kuni kaks korda aastas, kuni 60 eurot iga õppiva lapse kohta aastas. Punktides 1 ja 2 nimetatud toetused määratakse õppeaastaks ja kantakse teenuse osutaja arvelduskontole.

● **Hooldekodu kohamaksutoetus** on osaline või täielik hooldekodulude katmine vallavalitsuse eelarvest ja määratakse hooldekodudesse paigutatud isiku ülalpidamiseks, kes ise

ei ole majandusliku olukorra tõttu suuteline hooldekodu ülalpidamiskulusid tasuma ning kelle pere või seadusjärgsed ülalpidajad on madala sissetulekuga. Hooldekodu kohamaksu tasumise kohustus on vallavalitsusel, hooldataval ja seadus- või lepingujärgsetel ülalpidajatel. Konkreetset osaluse suurused kinnitab vallavalitsus korraldusega.

Sotsiaalteenused

Rakvere valla elanikul on õigus vajaduse tekkimisel taotleda sotsiaalteenuseid, mis on sätestatud määrusega „Rakvere valla sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord”. Sotsiaalhoolekandeline abi saamiseks esitab isik või tema esindaja vallavalitsusele vormikohase avalduse ja vajadusel täiendavad dokumendid, mis on vajalikud abi saamise õiguse väljaselgitamiseks. Sotsiaaltöötaja hindab avalduse esitanud isiku abivajaduse (tehakse kodukülastus ja täidetakse abivajaja hindamise küsimustik). Abivajaduse hindamisest selguva alusel määratakse isikule vajalik abi ja kinnitatakse see korraldusega vallavalitsuse poolt.

Koduteenuste taotlemine

Koduteenuseid (toiduainete ja majapidamistarvetega varustamine, küttepuude tuppa toomine, abistamine asjaajamisel jm) osutatakse kõrvalabi vajavale isikule, kellel puuduvad seadusjärgsed ülalpidajad või kui seadusjärgsed ülalpidajad ei ole suutelised hooldust tagama. Koduteenuseid osutab lepingu alusel valla hooldustöötaja. Koduteenuste taotlemiseks esitab teenuseid vajav isik vallavalitsusele avalduse, milles põhjendab oma soovi kõrvalabi saamiseks.

Hooldekodusse paigutamine

Rakvere vallas pakub üldhooldusteenust vallavalitsuse hallatav Uhtna hooldekodu, mis on üldtüüpi ööpäevane munitsipaalhooldeseadus, loodud eakatele ja puuetega inimestele ajutiseks või alaliseks elamiseks. Hooldekodu eesmärgiks on tagada seal viibivatele isikutele nende eale ja seisundile vastav eeldamine ning pöetamine. Hooldekodu osutab teenuseid elukõige Rakvere valla elanikele. Teiste omavalitsusüksuste elanikele osutatakse teenuseid üksnes vabade kohtade olemasolul. Hooldekodusse elama asumiseks esitab hooldust vajav isik või tema lähedane/eestkostja vallavalitsusele vastavasisulise avalduse. Hooldekodusse paigutatud isiku ülalpidamiskulude osaline või täielik vallapoolne toetus määratakse juhul, kui isiku toimetulekut ei ole võimalik tagada teiste sotsiaalteenuste või muu abi osutamisega ning kui isikul ei ole seadusjärgseid ülalpidajaid.

Tugiisiku teenus

Teenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.

Lapsele tugiisikuteenuse osutamise eesmärk on koostöös last kasvatava isikuga lapse arengu toetamine, sealhulgas vajaduse korral puudega lapse puhul hooldustoimingute sooritamise. Tugiisik abistab last arendavates tegevustes, juhendab ja motiveerib igapäevaelus toime tulema, abistab suhtlemisel perekonnaliikmetega või väljaspool kodu.

Täisealise isiku hooldus

Teenuse täisealisele isikule, kes raske või sügava puude tõttu vajab kõrvalabi abi ja juhendamist. Hoolduse seadmiseks määratakse kindlaks hooldatava vajadused ja selgitatakse välja hooldaja võimalused isikule vajaliku kõrvalabi tagamiseks. Hooldaja määratakse hooldatava valikul ja nõusolekul.

Hooldajatoetus on igakuine vallaeelarvest makstav toetus raske või sügava puudega isiku hooldajale või eestkostjale. Hooldamisena mõistetakse raske või sügava puudega inimesele kõrvalabi osutamist ja juhendamist, kui inimene ei tule iseseisvalt toime söömise, hügieenitoimingute, riietumise, liikumise või suhtlemisega.

Toetust on õigus taotleda isikul, kelle hooldusel või eestkostel oleva inimese elukoht on rahvastikuregistri andmetel Rakvere vald. Hooldaja määramiseks ja toetuse maksamiseks esitab hooldust vajav isik või tema eestkostja vallavalitsusele avalduse.

Isikliku abistaja teenus

Teenuse eesmärk on suurendada puude tõttu füüsilist kõrvalabi vajava täisealise isiku iseseisvat toimetulekut ja osalemist kõigis eluvaldkondades, vähendades teenust saava isiku seadusjärgsete hooldajate hoolduskoormust.

Teenuse osutamisel abistatakse teenuse saajat tegevustes, mille sooritamiseks vajab isik puude tõttu füüsilist kõrvalabi. Isiklik abistaja aitab isikut tema igapäevaelu tegevustes, nagu

Sõmeru kooli sõbrapäev

KADI MURAKAS
Sõmeru kooli huvijuht

Sõmeru õpilasesindus koostöös ettevõtlike neljandikega sai taaskord hakkama! Sõbrapäev oli meil väga vahva – lisaks traditsioonilisele sõbrapäevakaartide saatmisele, mille sorteerimise ja kohaletoimetamisega tegeles õpilasesindus, korraldas ettevõtlik neljas klass, sõbrapäevale eelnenud nädalal, sõbrapäevakaartide konkursi. Osalejaid oli ikka omajagu. Konkursile esitati üle kuuekümne kaardi 37 õpilaselt. 4.a klassi õpilastest koosnev žürii valis parimatest parimateks Greete Liisi (6.a kl.), Urmeti (1.b kl.), Melinda (8. kl) ja Victoria Liisi (4.a kl) meisterdatud kaardid. Sõbrapäevaks said meisterdatud kaardid omanikele tagasi antud ning ilmselt juba sõbrapäeva postkastigi pistetud. Enim häält saanud kaardi meisterdajad said oma ausalt teenitud auhinnad kätte järgmise päeva hommikul. Tänu ja kiitus kõikidele tublidele osalejatele!

aga nagu öeldud, tegeles kooli õpilasesindus samaaegselt sõbrapäeva postkontori kohustuste-

FOTOD: KADI MURAKAS

ga. Juba sõbrapäeva hommikul kohe oli postkast kaartidest nii pungil, et esimese tunni alguses tuli kambakesi need kõigepealt ära sorteerida, omavahel ära jagada ja siis aadressaatidele toimetada. Tööd jagada terveks päevaks. Vahetunnis said soovijad kaardid postkasti pista ja iga tunni alguses tegelesid õpilasesinduse liikmed Lisandra (9. kl), Damiana (9. kl), Agnes (8. kl), Melinda (8. kl) Romet (7.b kl), Lisanna (5.a kl), Elisabeth (6.a kl) ja Johanna (6.a kl) posti laialiveoga.

aga see ei olnud veel kaugelki kõik. Õpilasesindus korraldas ka sõbrapäevateemalise Armastuse puhveti, kus Lisandra ja Damiana müüsid nii ÕE liikmete enda valmistatud maitsvaid magustoite kui poest lisaks soe-

tatud mahlu, kommikesi ja küpsiseid, millele tegid omapoolse juurdehindluse, et meie lumekaku jaoks tulu koguda.

Armastuse puhveti kõrvale hõikas ettevõtlik neljas klass välja heategevusliku laadal osalemise võimaluse, kuhu said müüma tulla kõik soovijad. Müüa võis nii käsitööd, mänguasju kui isevalmistatud küpsiseid. Et tegemist oli heategevusliku laadaga, siis iga laadale registreerija annetas laua lunastamiseks meie Tallinna loomaia lumekakule 2 eurot. Sellel korral katsid müügilauad hea ja paremaga 3. klassist Inger, Lisette, Karinee, Karolin, David, Anita, Sander, Loore ja Helliin ning Grete-Liis 6.a klassist. Kõik tublid ettevõtlikud ja aktiivsed õpilased!

Lisaks Armastuse puhveti rikkalikule valikule ning heategevuslaadale, sai ÕE õpilaste käest osta ka õnneloosi, mis osutus kogu koolipere seas vägagi populaarseks. Üks loos maksis 20 senti ja iga kolmas loos tõi võidu. Auhinnadega toetasid meid Lasteabi ja Transpordiamet, aitäh!

Oma vahva sõbrapäeva üritusega kogusime kokku ümmarguselt 140 eurot puhast tulu, millest heategevuslik laad tõi 20, õnneloos 50 ning Armastuse puhvet 70 eurot. Kuna Sõmeru kool on ikkagi ettevõtlik kool ja vaderiks Tallinna loomaaias elavale lumekakule, siis kogu heategevuslaada, puhveti ja õnneloosiga teenitud tulu lähebki sinna, meie lumekaku toetuseks.

Sõbrapäev Pääsusilma lasteaias

Uhtna laste tsirkus.

FOTO: DAGMAR LÖHMUS

Sõbrapäeval sai Uhtna lasteaias näha tõelist tsirkust. Mitte seda, mida elus vahel ette tuleb, aga ikka päris tsirkust. Sealjuures olid kõik kohalolijad ise tsirkuseartistid.

Tähetäpsi rühmas oli tsirkuseeteema mõni aeg tagasi jutuks olnud ja sealt tuligi mõte korraldada tsirkus kogu lasteaiaperega.

Sõbrapäeva hommikul olid nii väikesed kui suured kõik tsirkuseartistide kostüümides. Kohal olid loomad, mitmesugused muinasjututegelased ning muidugi klounid. Loomataltsutaja õpetaja Mari näitas uhket loomade esinemist, iga looma etteaste lõppes läbi tulerõnga hüppamisega. Tuletaltsutaja näitas vägevat tulemängu. Kloun Friderik, keda kehastas õpetaja Kersti, juhendas püramiidide ehitust, kangeid kangitõstjaid, pallidega žongleerijaid, hüppenõoriga hüppajaid, köiel tantsijaid, mesilast-laululinnukest ja teisi esinejaid.

Hobulauasõja õpetaja Heli juhendas vahvat hobusemängu. Lasteaia saal rõkkas naljast, naerust ja liikumisest, mis vaibus alles siis, kui üks klounidest õpetaja Piia kehastuses avastas supipottidest jäätised, mis polnud mitte vaatamiseks, vaid ikka lastele maiustamiseks.

Sõmeru majas olid suuremate rühmade õpetajad korraldanud oma rühmadesse toredad tegevuskeskused – muusika ja mäng, vahvlite kaunistamine ja fotostudio. Nooremad lapsed küpsetasid vahvleid ja käisid üksteisel külas.

Suur tänu kõikidele õpetajatele, õpetaja abidele ja lapsevanematele, kes ettevalmistustöös kaasa aitasid!

MONIKA GUSTAVSON

Koos on julgem ja selgem, koos on kindlam kasvada!

Tegus veebruar Näpi koolis

ANNELI MEIBAUM
Näpi kooli huvijuht

11. veebruaril käisime kooli õpilasesindusega Sõmeru noortekeskuses Sõbrapäeva laadal, et koguda veel pisut puuduolevat raha Tallinna loomaia tüügasse vaderifondi.

14. veebruaril korraldasime Näpi kooli õpilasesindusega kooliperele Sõbrapäeva disko ja kohviku. Erinevate hõrgutiste ja sõbrateemaliste isemeisterdatud esemete müük oli edukas. Suur pingutus hakata vaderiks tüügasseale sai teoks. Raha koos, leping sõlmitud, hea meel heast teost! Juunikuus läheme kogu kooliperega tüügasseale isiklikult tere ütlemale!

Sõbranädalal jooksime mööda koolimaja ja avasime sõbraluuletuste temalisi QR koodi – Ära kõnni

mu ees, ma ei pruugi järele tulla. Ära kõnni mu taga, ma ei pruugi ees astuda. Kõnni mu kõrval ja ole lihtsalt mu sõber!

Värvisime koridoride joonistuspesades armsaid sõbrapäeva pilte.

Hullasime õpilaskodu õpilastega Rakveres HURRAA mängumaal. Oli see vast mõllamine. Parim sõbrapäev ever!

Liitusime haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool“.

Koolimeeskond leidis, et on õige aeg ennast analüüsida ja uusi sihte seada. Parima võimalusena nägime liitumist haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool“, et saada enda analüüsiseks ja uute eesmärkide seadmiseks programmist tuge, uusi ideid ja partnerite toetust – koos on julgem ja selgem, koos on kindlam kasvada!

20. veebruaril nautisime väga ägedat vast-

lapäeva viievõistlust Sõmeru kelgumäel. Küll sai palju nalja! Aitäh tublile korraldusmeeskonnale! Ootame põnevusega uusi kohtumisi teiste koolide õpilasesindustega!

Kokkuvõtteks jääb üle vaid tegemistega rahul olla.

Eestimaa sünnipäeva puhul võtsime 22. veebruaril kogu kooliperega ette ühismatka ümber Viitna Pikkjärve. Lasime ühe korraliku vastlaliu, misjärel maitsesime Viitna kohalikke pannkooke. 23. veebruaril panime selga piduriided, laulsime kodumaa auks hünni ning tegime kokkuvõtteid videoprojektist „Minu kool“.

PALJU ÕNNE, KALLIS EESTI!

Sinu väike armas Näpi kool!

Sõbrapäeva laad.

Värvimispesa.

HURRAA mängumaal.

FOTOD: ANNELI MEIBAUM

Vastlapäeva viievõistlus.

Meie lood ja laulud

Valla ühes unustatud nurgakeses asuv Lasila mõisakool elab oma igapäevaelu ja tegutseb ka praegusel keerulisel ajal. Kultuuripärandi hoidmine on läbi aastate olnud meie prioriteediks. Nii mahutasimegi jaanuarikuusse viktoriinisarja „Baer 230“ kolmanda osa ning raamatukogude aasta kokkuvõtte.

Viktoriinisarja korraldav õpetaja Tiina Rumm võttis luubi alla Karl Ernst von Baeri pärandi.

Kas teadsid, et Baer uuris peale munaraku ka koljusid, ta rajas Saksa antropoloogia seltsi ja andis välja selle esimese ajakirja. Baer koostas maakaarte, uuris Läänemere soolsust, oli Vene Geograafia Seltsi asutaja ja andis välja 26 köidet Venemaa geograafiast. Tema ühe uuringu põhjal sai maailm kuulda Baeri seadusest. Baer aitas kaasa looduskaitseaduse loomisele, mis reguleeris kalapüüki Peipsi järves. Peale selle jõudis ta veel uurida mesilaste katku, mammutite säilimist igikeltsas ja palju muud. Kes teeb, see jõuab!

Kas teadsid, et 7 geograafilist objekti kannavad Karl Ernst von Baeri nime, näiteks mäeahelik Uus Ginea saare Astrolaabi lahes.

Baeri 1814. aastal kirjutatud doktoritöö „Eestlaste endeemilistest haigustest“ väärrib kõigi eestlaste poolt lugemist.

Raamatukogude aasta 2022 lõpetamisel tegi raamatukoguhoidja aastast huvitava kokkuvõtte, mille vahele olid pikitud õpilaste esinemised. Põhjust oli rääkida ka uuest riiklikust lipupäevast ehk Eesti kirjanduse päevast, mida tähistatakse 30. jaanuaril, ning Aasta Rosinast, milleks sai raamat „Endel ja Kati“.

Lugemisbingo lõpuloos oli päris korralik kingisadu. Eriauhinna tort läks Karin Marie Kangurile, kes suutis koguda kolm täismängu piletit. Fortuunaks kutsusime Lääne-Virumaa keskraamatukogu direktori Kaili Õunapuu-Seidelbergi. Mitmele õpilasele naeratas loosiõnn lausa kolm korda. Paar last oli endiselt nii lugemispisikuga nakatunud, et nad ei suutnud raamatut käest panna.

Lõpetuseks läks teatrepulk edasi Liikumisaastale ja üllatuskingituseks said kehalise kasvatuse õpetajad õpilastelt vahva liikumisetenduse.

Ürituse korraldas Kadi Prants, muusikalised vahepalad sättis Merje Kallip, luuletuse luges Gregor Punane, šketsis osalesid Anna-Bell Vorss ja Egon Tuurmaa, lugemispisikuga olid nakatunud Eleonor Leht ja Marten Udeküll, noored pani liikuma Kadi Prants ning liikujaid saatis klaveril Joel Kriisa.

Lugemisbingo 52 piletit segab raamatukoguhoidja Kadi Prants ning 15 loosi võtab Lääne-Virumaa Keskraamatukogu direktor Kaili Õunapuu-Seidelberg.

FOTO: RUTH KAPPER

Oodatud päev veebruaris on sõbrapäev, ilma milleta ei kujuta enam koolielu ettegi. Sõbrapäeva märksõnad olid: fotosein, uued lõbusad vahetunnimängud, postkast, üllatuslõunana hamburgerid ja annetuste kogumine loomade varjupaigale. Annetatu viivad kohale 5. klassi õpilased.

Sõbrapäev 2. ja 3. klassi tüdrukutega ja kõõgivõlur Killu Udeküll sõbrapäeva hamburgeritega.

FOTOD: ANU ÕUNAP

Mäng „Peida oma süda“ pakkus põnevust kogu koolipäevaks. Kes suutis maja pealt viis südant leida, see sai need kommi vastu vahetada.

Mängus ületavad kuristikku Melissa ja Egon.

FOTO: EVE KANGUR

Mäng „Ületa kuristik“ – 10 cm laiune riba on tee mägedes ning üle kuristikku. Liikuda tuleb teineteise poole ja kohtudes kohad vahetada, et kuristikku ei kukuks. Täname mängijaid nutikuse eest.

Mängus toidab Aurelia jäätisega Gretet.

FOTO: ANU ÕUNAP

Mäng „Tõeline toitja“ – üks paariline sööb teisele jäätist. Varustuses on ainult suu ja lusikas. Lusikat suust ära võtta ei tohi. Naeru ja nalja oli nabani.

Pressomeetria – juba nädalaga õnnestub saavutada saledam puusajoon ilma, et peaksid oma igapäevaste toimetuste kõrvalt aega näpistama või kallist treeninguvarustust ostma. Harjutuse võlu seisneb selles, et see pole kurnav, võid seda energiasüsti saamiseks kasutada suvalisel hetkel väsimust või tüdimust tundes. Oma keha saad ümber vormida, telefonis olles, bussi oodates ...

Pressomeetria harjutust näitab ette õpetaja Anu Õunap.

Mängus tuli leht võimalikult kortsu nihverada.

FOTO: EVE KANGUR

FOTO: ANU ÕUNAP

Mäng „Kuumad lehed“ – põrandal on ajaleht, kes suudab istudes paberi kõige rohkem kortsuliseks teha.

Sõbranädala reedel pidas meile vägeva ja pika tunni maha Veltsi kooli vilistlane Reivo Maasik. „Tagasi kooli“ raames on meie õpilastel võimalus külalisõpetajatelt saada erinevaid teadmisi ja kogemusi. Igapäevane töö kulgeb Reivol füüsikaõpetajana Tallinna Reaalkoolis. Selle kõmiseva häälega õpetaja iga sõna jõudis õpilasteni ja mis seal salata, põnev oli ka. Tundub, et füüsikakatsed pakuvad huvi ja imetust igale eale. Õpilastele meeldis võimalus ise kaasa lüüa, mis muudab kohe kõik reaalsemaks. Juhtmevaba elekter oli üks teemadest, mis oskaja käe all tundus lõbus, särtsuline, tuttav, lihtne ja ikkagi väga kummaline. Koolipere tänab!

Külalisõpetaja Reivo Maasik teeb füüsika katseid.

FOTOD: EVE KANGUR, MERLE PÖESASTE

Mõnikord tuleb ette ka majast väljaminekuid. 20. veebruaril võtsid Rakvere valla ja Kadrina kooli õpilasesindused Sõmerul mõõtu talvise viievõistluses. Võisteldi kelgutamises, teatevõistluses ja lahendati erinevaid loovülesandeid. Lasila võistkond saavutas esikoha kelgutamises ja loovülesannetes, mis tagas esikoha ka üldkokkuvõttes.

Lasila võidukas võistkond.

FOTO: KRISTJAN SALUVEE

Ja nii ta läheb. Ühisüritusi ning mitmel erineval moel õppimist jagub meie päevadesse ka edaspidi. Juba üle 150 aasta tagasi ütles Karl Ernst von Baer, et kõige toredam on see, kui nooremad lapsed saaksid algõpetuse maal, väiksemates koolides. Lasila koolipere on selles samuti veendunud.

KADI PRANTS

Raamatukogude aasta lõpetamine, luuletust loeb Gregor Punane.

FOTO: RUTH KAPPER

Liikumisetendusega anti teatrepulk edasi Liikumisaasta tiimile.

FOTO: RUTH KAPPER

Sõmeru keskusehoones
11. märtsil kell 19

TANTSUÕHTU

Oi, naised, naised!

Tantsule kutsub ansambel
Trio Taas ja meeleolukaid
vahepalasid pakub
tantsutrupp Väntwõllid

Pilet 10 €
Avatud kohvinurk

Laudade broneerimine tel. 5334 1907
Siiri või 5330 0288 Reelika

KALLID RAKVERE VALLA EAKAD

**OLETE OODATUD OMA VABA AEGA VEETMA
UBJA KÜLAKESKUSESSE
T, K, N KELLA 10-15**

TEGEVUSI ON VÄGA ERINEVAID

- Osaleda aktiivselt aruteludes, millega vabal ajal veel soovitakse tegeleda.
- Kohvi/tee kõrval oma lugusid ja uudiseid teistele pajatada.
- Saab mängida piljardit, lauatennist, koroonat, lauamänge jpm.
- Ajalehti lugeda (Virumaa Teataja, Maaleht). Siin ka üleskutse - kel käib kodus mõni ajakiri, mida mõne kuu pärast raatsite teistele huvilistele lugeda tuua, oleme avatud pakkujatele.
- Sõmeru raamatukogu Raamatukohver on kogu aeg avatud kohapeal, saab laenutada ja tagasi tuua.
- Muusikalembelistel võimalus mängida klaverit ja D-tuuri kannelt.
- Kangastelgedel kangavaipa kududa.
- Soovi korral erinevate õmblustööde jaoks õmblusmasinaid kasutada.

T - 11-14 üheskoos praktiline käeline tegevus
N - 11-14 liikumise- ja osavusega seotud tegevused
K - lauamängude päev

Üks kord kuus kolmapäeval (15. märts, 12. aprill, 10. mai) algusega kell 11 valmistame üheskoos midagi maitsvat ja tervislikku. Oma tulekust anna paar päeva eelnevalt teada.

Lisainfo tel 504 8505 (Merli)

*Aastad kaovad nagu lained randa,
kõige suuremaidki püüab kallaviirg.
Kaunid aastad - ei neid tähtsaks anda.
Siiski tuulepuhang endaga nad viib.*

Õnnitleme märtsikuu juubilare ja sünnipäevalisi

98. sünnipäeval
HILJA HÄRM Lasila

92. sünnipäeval
ERNA ALLIKVEE Ubja

91. sünnipäeval
ANITA LEPIK Aresi

90. sünnipäeval
AINO TOOM Varudi-Vanaküla

87. sünnipäeval
ANTS KANGUR Karunga
ÜLO SOPPE Arkna
LIIDIA REINMANN Veltsi
VALDO ILVES Sõmeru
MELAINE TIILEN Uhtna

85. sünnipäeval
VELLO KÄBIN Näpi
MALLE VAHESALU Uhtna
JUHAN PIKKOJA Uhtna

84. sünnipäeval
MAIMU KÄIVÄRÄINEN Veltsi
ELMA-AMALIE JUHANSON Sõmeru
MARIA VALGE Näpi
LINDA OLDE Sõmeru

83. sünnipäeval
MALLE-MARTA PAHKPUU Sõmeru

82. sünnipäeval
AINO IVANOVA Roodevälja
VALDO EINMANN Ussimäe
MADIS MÄE Sõmeru
MILVI VÖSU Näpi
AIME ZALITE Sõmeru

81. sünnipäeval
LJUDMILLA RENTER Uhtna
ANTS KRAUS Rahkla

80. sünnipäeval
LINDA MAASIK Levala
VLADIMIR JEVDOKIMOV Roodevälja

VABAÜHENDUSED, *
AKTIIVSED INIMESED
SAAME KOKKU

**16. märts kell 18 Sõmeru
loodus - ja tehnikamajas**

Kõik, kes soovivad oma kogukonna heaks midagi ära teha!
Tuleme kokku ja arutame, kas vabavõimevõimused võiksid ühiselt midagi ette võtta, et vajadusel nõu või tegevustega üksteisele toeks olla.
Soovijatele peale arutelu ühine praktiline tegevus

Täpsem info Ubja külaselts Linda ja Sõmeru noorte loodus -ja tehnikamaja FB lehtedel tel. 5048 505 (Merli) ja 5302 1521 (Piret)

Maaelufestival tuleb taas!

27. mail kell 10-15
Sõmeru keskusehoone ümbruses

X Maaelufestival

Hea toidu, kauni käsitöö ja taimede müüja ning kultuurikollektiivi! Ootame sind osalema!

- Laada kohamaks 20 eurot, elektri vajadusel 25.
- Registreerime laadapäevade kuni 1. maini.
- Kellel soov oma kollektiiviga festivali kultuuriprogrammis üles astuda siis võta korraldajatega ühendust.

Kogu päeva vältel kultuuriprogramm, peaesineja Hellad Velled, palju tegevusi kogu perele, näha saab koduloomi, lammaste pügamist jpm.

Laadaplatsile pääseb külastaja tasuta.
Autod saab jätta kõrvalolevasse parklasse.
Erandkorras lubatakse laadaplatsile suurtoitlustajate ja lihamüüjate bussid, kes vajavad külmikut.

Korraldaja info:
kultuurinõunik, Siiri Saarmets tel 5336 4604,
siiri.saarmets@rakverevald.ee
kultuuritöötaja Reelika Kirsipuu tel 5330 0288,
reelika.kirsipuu@rakverevald.ee

LEADER, European Union, Eesti Maaelu Areng

LASTEVANEMATEKOOL

KAROLIN TSARSKI

Seksuaalsus ja sellega seonduv

**10.03.2023
kell 18:30**

Sõmeru Keskusehoone saal, Sõmeru, Kooli 2 (üritus on tasuta ning mõeldud kõigile Rakvere valla lastevanematele)

Sõmeru keskusehoones
märtsis ja aprillis

NAINE

Kiviõli Kunstide Kooli täiskasvanute kunstiharrastajate, Kaarin Aameri ja Evelin Saarmetsa maalinäitus

Ühiskollektsiooni idee „Naine“ sündis ühe aasta jooksul, kui oli tekkinud kogu maalidest, millel kujutatud naine.

Miks just Naine? Sest iga naine on ainulaadne ning kordumatu, kogu oma sarviga, kires, armastuse ja võluga.

Naine noorena, vanemana, naine emana, vanemana, kogu oma ürgsuses ja ilus!

Maalimine lasub kunstiharrastajatel fantaasierida, mängida, unistada, märgata, näha, elada hetkes, mis on iseendale!

Olete oodatud näitusele!

*Kõik maailma mured kaovad
iga kord, kui ta teile naeratab.*

*Dalju õnne, uued
välläkodanikud!*

75. sünnipäeval
SILVI TAIDRE Nurme
JUTA TOOMPEA Näpi

70. sünnipäeval
ASTRI KULDKEPP Karitsa
PEEP ORAV Näpi
ERE ORAV Näpi
ILME SENKA Näpi
YURY VASILIEV Sõmeru
ILLAR AASMÄE Paatna
HILDA ALERT Sõmeru

75. sünnipäeval
SILVI TAIDRE Nurme
JUTA TOOMPEA Näpi

70. sünnipäeval
ASTRI KULDKEPP Karitsa
PEEP ORAV Näpi
ERE ORAV Näpi
ILME SENKA Näpi
YURY VASILIEV Sõmeru
ILLAR AASMÄE Paatna
HILDA ALERT Sõmeru

Vaikus ja rahu on sinuga,
head mälestused jäävad meiega ...

Mälestame

ELFRIDE SALUMÄE	09.08.1936-21.01.2023	Mädapea
ASTA LIIVAS	01.10.1928-23.01.2023	Roodevälja
MARTA RAJA	16.10.1941-26.01.2023	Kaarli
ELISE ALERT	28.06.1930-29.01.2023	Ubja
ALEKSANDR BÜRKLAND	18.02.1936-01.02.2023	Näpi
REEDIK SEMJONOV	10.10.1953-03.02.2023	Uhtna
ARGO TÕEMETS	13.02.1978-05.02.2023	Sõmeru

TIMUR MUZYCHENKO Muru
LIAM VÄINMA Sõmeru
ELISABETH ARRO Taaravainu